

in.ihned.cz/zahranici

Jedinečný komplex chrámů, klášterů, sídelních měst a vodních nádrží se rozkládá na více než 200 km² v severozápadní Kambodži. Angkor je dokladem vyspělosti a bohatství Khmérské říše, která v době největšího rozkvětu zasahovala až po dnešní Vietnam, Laos, Barmu, Thajsko a Malajsii. Jako jedna z nejvýznamnějších archeologických lokalit z 9. až 15. století byl Angkor v roce 1992 zařazen na seznam UNESCO.

Nejstarší doklady osídlení jsou staré přes 8000 let, první malé státy zde ale začaly vznikat pod vlivem Indie až na počátku našeho letopočtu. Kolem roku 790 sjednotil Džajavarman II. celé území, zbavil ho javánské nadvlády a v roce 802 se prohlásil božským králem králů.

V letech 802 až 1432 nechali panovníci Khmérské říše postavit v různých městech desítky chrámů, klášterů, věží či vodních nádrží. Súrjavarman II. si v první polovině 12. století zajistil nesmrtelnost stavbou Angkor Watu. Vrcholná fáze khmérské říše však spadá do let 1181 – 1218, kdy poslední silný vládce Džajavarman VII. nechal postavit Preah Khan, Banteay Kdei, Ta Prohm a především náboženské a politické centrum Angkor Thom. Definitivní úpadek říše nastal v 15. století: oblast ovládali Vietnamci a Thajci a většina staveb byla vydána napospas džungli.

Khmérská architektura

Jako „Angkor“ se nyní označuje celá lokalita v okolí chrámu Angkor Wat a města Angkor Thom. Khmérská architektura vycházela z hinduismu i buddhismu a odráží se v ní kosmologická symbolika i astrologické výpočty. Stavby symbolizovaly především vztah mezi panovníkem a božskou mocí, proto jednotliví vládcové často nedokončovali chrámy předchůdců a stavěli své vlastní. Chrámy jsou různé velké a mají různě složité půdorysy. Důraz se kladl zejména na symetrii – osovou (základem východozápadní osa) i středovou.

Angkor

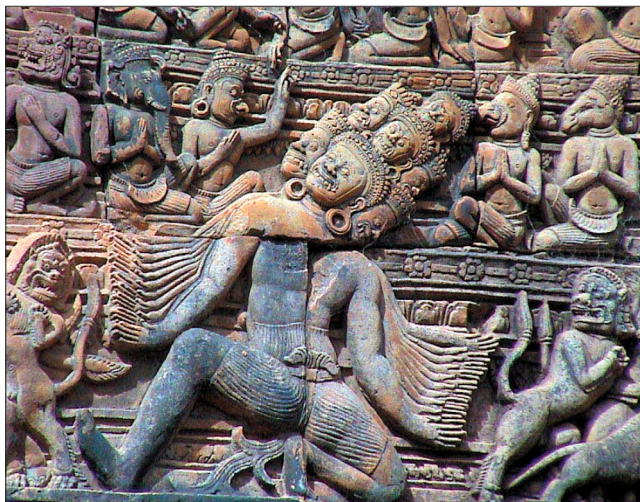

FOTO: ARCHIV

K nejzajímavějším typům chrámové kompozice patří věže a svatyně (prasat) na vrcholu několikastupňových teras, převzaté z jižní Indie. Čtyři menší věže v rozích čtverce a hlavní věž ve středu symbolizují pět vrcholů posvátné hory Meru, sídla bohů. V hlavní věži je často ukryt lingam, vztyčený Šivův falus. Svatyni může tvořit i jediná věž na několikastupňové terase. Protiklad k tomuto jednoduchému půdorysu tvoří kláštery s men-

šími svatyněmi, galeriemi a dalšími stavbami, členěné na menší „okrsky“ a chráněné několikanásobnými obvodovými zdmi.

Neznámější chrám Angkor Wat byl určen k uctívání božstva (je zasvěcen Višnuovi) a současně sloužil jako mauzoleum pro panovníka. Kromě několika dlouhých galerií a menších staveb ho tvoří tři vnitřní platformy s 5 věžemi – impozantní hlavní věž se tyčí 42 m nad nejvyšší platformou.

Nejpůsobivější věže, s několika metrovými obličejí na všech čtyřech stranách, se nacházejí v chrámu Bayon v srdci města Angkor Thom. Tváře se zavřenými očima, širokými lícemi a silnými rty zřejmě představují tvář Bodhisatvy Lokešvara, podle některých badatelů však nesou rysy krále Džajavarmana VII.

Čtvercový půdorys města Angkor Thom obklopuje vodní příkop a 12km hradby s pěti branami s vytesanými obličejí a po stranách střeženými 54 bohy a 54 monstry.

V klášterních komplexech Ta Prohm a Preah Khan budí úžas symbióza architektury a přírody: kořeny obrovských stromů drží stavby pohromadě a současně je drtí. Archeologové nechali kláštery částečně v zajetí džungle, aby si návštěvníci udělali představu, co se s místy dělo po dobu jejich opuštění.

K velmi navštěvovaným patří i nevelký chrám Banteay Srei z červeného pískovce, slavný precizními reliéfy z hinduistického eposu Rámájana a bohatou florální výzdobou.

Malý a velký okruh

O městě ukrytém v džungli se zachovalo několik písemných záznamů od různých cestovatelů, podrobnější zprávy však byly publikovány až v roce 1864. O dva roky později se do Kambodže vypravila první francouzská expedice. Francouzi tu pracovali až do roku 1972, kdy se rozhořela občanská válka.

Dva základní okruhy pro návštěvníky byly vytvořeny již před sto lety. Pro jednoduchou návštěvu je ideální Malý okruh (17 km – Angkor Wat, Angkor Thom, Ta Keo, Ta Prohm, Banteay Kdei a Prasat Kravan). Při dvoudenní prohlídce lze navštívit i vzdálenější Banteay Srei, pak navázat na Velký okruh (Preah Rup, East Mebon, Ta Som, Neak Pean, Preah Khan) a prohlídku ukončit sledováním západu slunce na vyvýšeném Phnom Bakheng. Delší pobyt umožní prozkoumat téměř čtyři desítky lokalit. ●

KAROLINA DOSTÁLOVÁ

INFORMACE

Základnou pro návštěvu Angkoru je městečko Siem Reap, ležící 320 km od Phnom Penhu a 460 km od Bangkoku. Praktické informace i přehledného průvodce najdete např. v knize „Angkor“ od Dawn Rooneyové, pořídíte ji u všudypřítomných dětských prodáváčů.

Musíte si koupit 1, 3 nebo 7denní pas a půjčit kolo nebo pronajmout dopravní prostředek s řidičem (motorikša, motocykl, automobil). Důležité jsou i dobré boty, schodiště mívají sklon až 70 stupňů a jednotlivé schody jsou i přes půl metru vysoké a ani ne 20 cm široké.